

Ideologická práca v bojovej a politickej príprave

KSČ pri riešení úloh výstavby rozvinutej socialistickej spoločnosti venuje veľkú pozornosť výchove nášho ľudu, formovaniu nového človeka — dôstojného budovateľa socializmu. Strana pritom vychádza z toho, že vysoká komunistická ideovosť a oddanosť veci socializmu, vytváranie aktívnej životnej pozície, všestranný a harmonický rozvoj osobnosti vždy tvorili a tvoria jadro ideologickej práce, ktorá je dôležitým prostriedkom mobilizácie mas za splnenie plánov socialistickej výstavby. V. I. Lenin ukazoval, že: „Základom a hlavným obsahom celej našej práce ostatne ako vždy rozvíjanie uvedomelosti mas.“ (Lenin, V. I.: Spisy, zv. 11, Bratislava, SVPL 1957, s. 151.) „Socialistické uvedomenie pracujúcich, vysoká úroveň ich duševného, ideovo-politického, mravného a kultúrneho života,“ zdôraznil XV. zjazd KSČ, „to je jedna z hlavných podmienok uvedomelej aktivity človeka socialistickej spoločnosti.“ (XV. zjazd KSČ, Bratislava, Pravda 1977, s. 86.)

Mimoriadne významnú úlohu má ideologická práca v ČSEA. KSČ, velenie a HPS ČSEA považuje ideologickú prácu prísluš-

níkov armády za veľmi dôležitý faktor formovania vysokej politickej uvedomelosti a pevného morálneho ducha vojsk, ich trvalej vysokej bojovej pohotovosti, ako nezbytných podmienok splnenia historického cieľa ČSEA — byť ochráncom mierovej práce nášho pracujúceho ľudu, záštitou výdobytkov socializmu.

Spolu s tým ideologická práca je výrazným prostriedkom, ktorý napomáha rozvoju sociálno-politickej aktivity vojaka — uvedomelého budovateľa a obrancu socialistickej vlasti.

Vytváraním takých vlastností vojakov, ktoré sú pre nich nevyhnutné nie len ako pre ozbrojených obrancov socialistickej vlasti, ale aj pre uvedomelých budovateľov a neúnavných bojovníkov za politiku KSČ napomáha plniť závery XV. zjazdu KSČ, že služba v ČSEA: „Je školou, v ktorej sa mladí ľudia fyzicky a charakterovo zakaľujú a politicky vyspiávajú, učia sa odvahe, disciplinovanosti, organizovanosti, kolektivismu a získavajú skúsenosti a vedomosti potrebné pre celý život.“ (XV. zjazd KSČ, Bratislava, Pravda 1977, s. 79.)

Jednou z kľúčových otázok ďalšieho zlepšovania ideologickej a politicko-výchovnej práce, ktorá bola znova zdôraznená na 15. zasadnutí ÚV KSČ je upevnenie jej spojenia so životom, vnútornou a zahraničnou politikou strany, jej činnosťou v oblasti ekonomiky, kultúry i obrany kra-

jiny. To znamená, že zvyšovanie vedomostnej úrovne vojakov musí prispievať k upevňovaniu ideového presvedčenia, uvedomelého vzťahu k povinnostiam a pomáhať im pri vytváraní aktívnej životnej pozície.

Cesta k zabezpečeniu požiadaviek na

organické spojenie propagandy a agitácie, štúdia teórie a politiky strany s praxou výstavby a obrany našej socialistickej spoločnosti je v komplexnom prístupe k ideologickej práci, v orientácii na upevnenie komunistickej ideovosti ako súhrnu vedomostí, presvedčenia, a praktickej činnosti. Hlavnou črtou tohto procesu je zabezpečenie tesnej jednoty ideovo-politickej, pracovnej a mravnej výchovy, pri jednotnom spoločnom pôsobení veliteľov, politických pracovníkov, straníckych organizácií a organizácií SZM.

Vedúcou, určujúcou stránkou je ideovo-politická výchova, ktorej hlavnou úlohou je formovanie vedeckého svetového názoru vojakov, výchova čínorodého socialistického vlastenectva, proletárskeho a socialistického internacionalizmu, v duchu vysokej ideovo-politickej bdlosti, triednej nenávisti voči nepriateľom socializmu, pokroku a mieru.

Velitelia, politickí pracovníci, stranícke organizácie a organizácie SZM venujú veľkú pozornosť mravnej výchove. Prostredníctvom nej sa snažia v procese ideovo-politickej a pracovnej výchovy formovať aktívny životný postoj vojakov. Zmyslom tohto prístupu je dosiahnuť, aby ideologická práca sa stala celostným procesom, ktorý predpokladá spojenie politických vedomostí a vytváraním socialistického vzťahu k práci, zvýšením sociálnopolitickej aktivity vojakov s formovaním ich občianskej mravnej zrelosti.

Spolu s tým v ČSEA popri ideovo-politickej pracovnej a mravnej výchove vojakov uskutočňovanej v duchu spoločných požiadaviek na všetkých pracujúcich, je trvalý a cieľavedomý proces vojenskej výchovy, v ktorom sa formujú u vojakov vlastnosti nevyhnutné pre splnenie špecifických úloh, spojených se službou v armáde. V procese vojenskej výchovy, „politické, právne a mravné idey akoby nadobúdali osobitý zafarbenie, naplňujú sa obsahom, ktorý vyjadruje úlohy ozbrojenej obrany socialistickej vlasti.“ [Jepišev, A. A.: Strana organizátorka našich víťazstiev. Praha, Naše vojsko 1977, s. 65.] Ide o vytváranie takých vlastností vojakov, ako je vernosť vojenským povinnostiam, vojenskej prísaha, umenia bez odvrácania podriaďovať sa veliteľom a náčelníkom, vysoká disciplinovanosť, vojenské súdržstvo, mužnosť, odvaha a hrdinstvo, spôsobilosť vytrvalo riešiť ťažkosti a útrapy vojenskej služby, úsilie o dosiahnutie bojového majstrovstva, ovládanie vojenského umenia, bojovej techniky a zbraní.

Svojou svetonázorovou podstatou, triednou vyhranenosťou a úlohami, ktoré plní

je vojenská výchova hlboko komunistická. Uskutočňuje sa v tesnej a nerozlúčnej spojitosti s ideovo-politickou výchovou a na jej základe. Skúsenosti presvedčivo potvrdzujú, že úspešné riešenie úloh výchovy vojakov v duchu vernosti vojenskej prísaha, bezpodmienečného splnenia požiadaviek poriadkov, rozkazov a nariadení veliteľov a náčelníkov, nepretržitej vysokej bojovej pohotovosti **môžeme dosiahnuť iba na základe pevnej politickej uvedomenosti vojakov, ich ideovej zakalenosti, chápania osobnej zodpovednosti za osudy svojej socialistickej vlasti i celého socialistického spoločenstva.** To znamená, že na všetku armádnu činnosť, život jednotiek a útvarov, systém bojovej a politickej prípravy má veľký vplyv sústavná ideologická práca veliteľov, politických pracovníkov, straníckych organizácií a organizácií SZM.

Okrem formovania marxisticko-leninských svetonázorových postojov, prehĺbvaní triedneho uvedomenia, vlasteneckého a internacionálneho čítenia: „Pestuje u vojakov, dôstojníkov a generálov politickú bdlosť a triednu nenávisť k imperializmu. Získané poznatky potvrdzujú, že účinne pomáha zdokonaľovať bojovú pohotovosť, zvyšovať morálnu a politickú, psychologickú pripravenosť príslušníkov ČSEA. Prispieva k rozvíjaniu osobnej zodpovednosti a k tvorivému prístupu najmä veliteľského zboru, politických orgánov a straníckych funkcionárov k plneniu úloh. Pozitívne pôsobí na utváranie ich vzťahu k vojenskej službe, podporuje zmysel pre nové a odráža sa vo vyššej kvalite a efektívnosti práce.“ [Dôsledným uskutočňovaním záverov XV. zjazdu KSČ naplníme odkaz Dukly. Príloha Obrany ľudu 31. 7. 1979, s. 4.]

Abý každý príslušník ČSEA chápal nevyhnutnosť nepretržitej bojovej pohotovosti, aby bol predchtnutý pocitom zodpovednosti za splnenie úloh, ktoré KSČ a pracujúci ľud ukladá našej armáde je potrebné obsah ideologickej práce v procese plnenia konkrétnych úloh bojovej a politickej prípravy zamerať najmä na nasledujúce základné smery:

1. Hlboko a všestranne propagovať leninské učenie o obrane socialistickej vlasti, uznesenia ÚV KSČ a vlády ČSSR v otázkach upevnenia obranyschopnosti krajiny a zdokonaľovania bojovej pohotovosti ČSEA; objasňovať vojakom historické poslanie ČSEA, jej miesto a úlohy pri zabezpečovaní obrany našej socialistickej vlasti i celého socialistického spoločenstva v pevnom zväzku s armádami Varšavskej zmluvy.

Osobitnú pozornosť v procese bojovej a politickej prípravy je treba venovať vysvetľovaniu vojakom zložitosti a protirečivosti súčasnej medzinárodnej situácie. Ako ukázalo 15. zasadanie ÚV KSČ: „Všetko naše úsilie orientujeme na to, aby výsledky práce ľudí, všetky sily a prostriedky slúžili mierovým účelom pre blaho človeka. Ak však najreakčnejšie imperialistické sily vyvíjajú stále nové, ešte ničivejšie a nákladnejšie zbrane, umiestňujú ich západne od našich hraníc, ohrozujú slobodu a bezpečnosť našej socialistickej vlasti, je našou svätou povinnosťou urobiť všetko pre zabezpečenie mieru.“ (Pravda 27. 3. 1980, s. 3.) Preto je dôležité skvalitňovať výchovu vojakov v duchu vysokej bdelosti a neprestajnej pohotovosti k obrane svojej vlasti. Vysvetľovať vojakom internacionálny charakter obrany socialistickej vlasti, ako naliehavú nevyhnutnosť internacionálnej obrany výdobytkov socializmu spoločným úsilím armád krajín socialistického spoločenstva. Veľký význam má výchova v duchu proletárskeho a socialistickeho internacionalizmu a bojového súdružstva s príslušníkmi armád Varšavskej zmluvy, najmä so Sovietskou armádou.

2. Vysvetľovať vojakom politické ciele, charakter a osobitosti súčasnej vojny; zabezpečiť, aby každý vojak hlboko pochopil požiadavky, ktoré bojová pohotovosť kladie na morálne a politické, psychologické, bojové a fyzické vlastnosti vojakov.

V tejto súvislosti veľký význam nadobúda starostlivosť veliteľov, politických pracovníkov, straníckych organizácií o dosiahnutie vysokého stupňa politickej uvedomelosti a ideového presvedčenia vojakov, bojovej aktivity, vytrvalosti, mužnosti, odvahy, schopnosti prekonávať rozličné ťažkosti na ceste k víťazstvu. Ako ukazuje minister obrany ZSSR maršál Sovietskeho zväzu D. F. Ustinov: „Je potrebné dosiahnuť taký stav, aby pri výcviku a vo výchove vojakov, každý veliteľ a politický pracovník jasne chápal, s akými novými morálnymi a psychologickými skúškami sa stretne náš vojak, a aké zásoby bojovej, ideovej a mravnej zakalenosti musia mať v súčasnosti pripravovaní obrancovia vlasti.“ (Krasnaja zvezda 8. 7. 1976.)

3. Vysvetľovanie vojakom osobitnej dôležitosti pevného centralizmu v ČSLA a realizáciu princípu nedeliteľnej veliteľskej právomoci; výchova v duchu pozitívneho vzťahu a váženía si veliteľov a náčelníkov, uvedomelého podriaďovania sa im, bezpodmienečného splnenia ich rozkazov a nariadení. V riešení tejto úlohy má

osobitný význam objasňovanie leninských ideí a požiadaviek KSČ o uskutočňovaní a význame nedeliteľnej veliteľskej právomoci ako dôležitého princípu výstavby ČSLA, o straníckom základe nedeliteľnej veliteľskej právomoci, jej objektívnych príčinách vzniku a uplatňovania. Skúsenosti vojenskej výstavby, ukazoval V. I. Lenin: „Prešli zákonite sa vyvíjajú, od náhodnej, hmlistej zásady riadenia pomocou kolégií cez kolegiálne riadenie povýšené na systém organizácie prenikajúcej všetky ustanovizne armády a teraz ako všeobecná tendencia dospeli k zásade riadenia jednou osobou, ako k jedine správnej organizácii práce.“ (Lenin, V. I.: Spisy, zv. 30, Bratislava, SVPL 1954, s. 274.)

4. Výchova vojakov v duchu vysokej disciplinovanosti — nevyhnutnej podmienky fungovania armády socialistickeho štátu; vysvetľovanie podstaty socialistickej vojenskej disciplíny, jej triedneho zamerania a uvedomelého charakteru.

Každý vojak musí dokonale chápať leninský odkaz, že vojna „vyžaduje si železnú disciplínu“ (tamže, s. 349), že pre víťazstvo v ozbrojenom boji musíme mať železnú, vojenskú disciplínu“ (tamže, s. 388). Túto stránku znova vyzdvihol minister národnej obrany armády generál M. Dzúr na hodnotení výsledkov dosiahnutých pri plnení úloh rozkazu ministra národnej obrany v zimnom výcvikovom období (1979—1980), keď zdôraznil nevyhnutnosť ďalej prehĺbovať spojenie ideovú výchovnej práce so životom a zvyšovať jej účinnosť pri upevňovaní morálneho a politického stavu a disciplíny vojsk. (Obrana ľudu 15. 4. 1980, s. 1.) Ideologická práca v tomto smere predpokladá riešenie i ďalších dôležitých úloh, aj takých, ako je zvýšenie požiadaviek veliteľov a náčelníkov všetkých stupňov na podriadených, dodržiavanie pevného vojenského režimu v každom útvere a jednotke, zabezpečovanie príkladnosti komunistov a členov SZM v službe i v osobnom živote, starostlivosť o materiálne zabezpečenie a kultúrne uspokojovanie vojakov.

5. Výchova vojakov v duchu vernosti vojenským povinnostiam; vysvetľovanie Ústavy ČSSR a záverov XV. zjazdu KSČ v tom, že služba v ozbrojených silách, obrana socialistickej vlasti je čestnou povinnosťou každého nášho občana; objasňovanie vojenskej prisahy a vojenských poriadkov, výchova vojakov v duchu bezpodmienečného splnenia ich požiadaviek.

Ústava ČSSR, vojenská prisaha, vojenské poriadky sú dokumentmi štátneho vý-

znamu. V nich sú zakotvené základné práva a povinnosti našich občanov pri obrane socialistickej vlasti, pravidlá komania vojakov, požiadavky, ktoré KSČ a velenie ČSĽA kladú na vojaka, ktorý slávnostnou vojenskou prisahou sa zaväzuje bez zvyšku ich splniť.

Poznanie požiadaviek týchto dokumentov a ich bezpodmienečné splnenie vojakmi je dôležitou podmienkou vysokej vojenskej disciplíny, presnosti a zladenosti vojenského organizmu, úspešného splnenia úloh pri obrane socialistickej vlasti.

6. Stmelovanie vojenských kolektívov; výchova vojakov v duchu priateľstva a vojenského súdružstva, vzájomnej pomoci v mierovom výcviku a v boji.

Dôležitosť a význam ideologickej práce v tomto procese sú dané ohromnou úlohou vojenských kolektívov ako základných sociálnych a bojových zoskupení. Práve v nich pod velením veliteľov a politických pracovníkov je uskutočňovaný výcvik a výchova, formujú sa a zároveň sa aj prejavujú vlastnosti obrancov socialistickej vlasti.

Nemôžeme nebrať do úvahy vzrastajúcu úlohu vojenských kolektívov v spojitosti s vyzbrojovaním vojsk novými druhmi zbraní a bojovej techniky. Ich používanie zvyšuje význam spolupráce, kolektívnej, zjednotenej činnosti vojakov jednotky. Pri stmelovaní vojenských kolektívov treba kladť dôraz na ideovo-politickú výchovu, na formovanie morálnych a politických vlastností vojakov.

Významné miesto pri stmelovaní vojenských kolektívov má vplyv ideologickej práce na navodenie zdravej atmosféry, na výchovu v duchu kolektivismu, súdružskej vzájomnej pomoci, na nastolenie a dodržiavanie pevného vojenského režimu. Stmelovanie vojenských kolektívov predpokladá nezmieriteľný boj veliteľov, politických pracovníkov, straníckych organizácií a organizácií SZM proti, ešte kde tu jestvujúcim, nenormálnym vzájomným vzťahom v jednotkách, najmä proti skupinkárstvu, falošnému kamarátstvu, falošnému chápaniu priateľstva a súdružstva, familiárnosti pri jednaní s podriadenými, nesprávnym vzťahom medzi vojakmi rozličných ročníkov, proti snahe nepripustnými formami zvýrazniť nadvládu nad mladšími vojakmi.

7. Široko rozvinúť ekonomickú a vojenskotechnickú propagandu, brať do úvahy tie osobitosti spoločenského vývoja, ktoré sú zvisované s vplyvom vedeckotechnickej revolúcie.

História pozná mnoho zmien vo vede a technike, avšak nikdy neposiaľ neboli také hlboké kvalitatívne zmeny prostriedkov a spôsobov ozbrojeného boja ako v súčasnosti. Význam neprestajného zdokonaľovania technického vybavenia armády posilňuje aj to, že z roka na rok prichádzajú do armády vzdelanejší, ideovo zakalanejší mladí vojaci, ktorí sú schopní za kratšie časové obdobie ovládnuť modernú bojovú techniku a využívať ju aj v zložitých dynamických podmienkach pri plnení výcvikových a bojových úloh. Preto „ideologická práca je povolaná účinněji podnecovať každého vojáka, aby pochopil, že usilovať o kvalitu a efektívnosť znamená byť výtečníkom v bojovej a politickej príprave, prispieť všími silami k tomu, aby jednotka či útvar dosiahly čo najlepší výsledky v bojovej a politickej príprave“. (Obrana ľudu 28. 3. 1980, s. 3.) Zdôraznil to zástupca náčelníka HPS ČSĽA generálmajor J. Klícha na ideologickom aktíve v marci roku 1980.

8. Využívanie revolučných, bojových a pracovných tradícií KSČ, pracujúceho ľudu a ČSĽA; výchova vojakov na základe masového hrdinstva prejaveneho v ozbrojenom boji, vo výcviku, na pracoviskách. Revolučné, bojové a pracovné tradície majú ohromný výchovný vplyv na formovanie morálnych a politických a bojových vlastností obrancu a budovateľa socialistickej vlasti. V tradíciách je zakotvená veľká sila príkladu, ktorá nabáda našich vojakov, aby nasledovali revolučný a bojový odkaz svojich predchodcov v nepretržitej pripravenosti čestne a odhodlane plniť svoju vojenskú povinnosť, verne a oddane slúžiť socialistickej vlasti. „Najlepším spôsobom, akým môžu príslušníci ČSĽA naplniť odkaz a poslanie významných udalostí, ... je zodpovedné, kvalitné a presné plnenie všetkých požiadaviek, ktoré pre každého vyplývajú z jeho funkčného zariadenia. Od tohto v rozhodujúcej miere závisí splnenie úloh ČSĽA uložených základnými výcvikovými dokumentmi.“ (Príloha Obrany ľudu 24. 3. 1980, s. 5.) Zdôraznil minister národnej obrany armády generál M. Dzúr na celoarmádnej konferencii k významným výročiam.

Ideologická práca ako neoddeliteľná súčasť straníkopolitckej práce v ČSĽA zohráva rozhodujúcu úlohu pri formovaní vysokých morálnych a politických a bojových vlastností vojakov na základe marxisticko-leninského učenia a politiky KSČ.

Uskutočňovanie ideologickej práce v celom procese bojovej a politickej prípravy je vecou všetkých veliteľov, politických pracovníkov, straníckych organizácií a organizácií SZM.

Pre zabezpečenie vysokej kvality a

efektívnosti bojovej a politickej prípravy využívame všetky formy, metódy a prostriedky ideovej výchovy, masovopolitickej práce a kultúrno-výchovnej činnosti. Významné miesto zaujímajú v tomto procese hromadné oznamovacie prostriedky.